

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 14.10.2020.
COM(2020) 652 final

2020/0300 (COD)

Prijedlog

ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2030.

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Europska agencija za okoliš (EEA) objavila je 4. prosinca 2019. izvješće pod naslovom „Europski okoliš – stanje i izgledi 2020.” (SOER)¹ i rezultati su zabrinjavajući. Trenutačni izazovi u području okoliša, klime i održivosti dosad su neviđenih razmjera i hitnosti te zahtijevaju hitno i usklađeno djelovanje i sustavna rješenja. Politike EU-a u području okoliša u proteklih su nekoliko desetaka godina donijele znatne koristi bez negativnog utjecaja na dugoročnu konkurentnost EU-a, a posljednjih godina pravnu stečevinu sve više oblikuju ambiciozna dugoročna vizija, ciljevi i strateške okvirne politike, čime se djelotvorno umanjuje pritisak na okoliš. Međutim, gubitak bioraznolikosti i propadanje usluga ekosustava, klimatske promjene i njihove posljedice, neodrživa upotreba resursa, onečišćenje i povezani rizici za zdravlje i dobrobit ljudi, prirodu, ekosustave i gospodarstvo zahtijevaju odlučno daljnje djelovanje u EU-u i svijetu.

Europska komisija odgovorila je na te izazove tako što je 11. prosinca 2019. donijela europski zeleni plan² – ambiciozan program prema kojem bi EU do 2050. postao prvi klimatski neutralan kontinent, zaštitio, očuvao i ojačao svoj prirodni kapital te zaštitio zdravlje i dobrobit građana od ekoloških rizika i učinaka. Temelji se na regenerativnom modelu rasta koji planetu vraća više nego što od njega uzima, a u njemu su navedeni ekološki prioriteti za iduće godine i ambicija Unije da transformira gospodarstvo za održivu budućnost u kojoj nitko nije zapostavljen; za postizanje tih ciljeva osmišljen je skup politika koje donose korjenite promjene, a Uniju se potiče da učvrsti svoj vodeći položaj na globalnoj sceni kad je riječ o pitanjima u području klime i okoliša.

Nakon opsežne rasprave o komunikaciji „Čist planet za sve”³, EU je u ožujku 2020. Okvirnoj konvenciji UN-a o klimatskim promjenama⁴ podnio svoju dugoročnu strategiju na temelju Pariškog sporazuma, u kojoj se obvezao da će do 2050. postati klimatski neutralno gospodarstvo. Komisija je predložila da se taj cilj uključi u europski propis o klimi⁵. Europska komisija donijela je i niz novih strateških inicijativa, posebno novi akcijski plan za kružno gospodarstvo za čistu i konkurentnu Europu⁶, strategiju o bioraznolikosti do 2030.⁷ i strategiju „od polja do stola”⁸.

EU je donio i sveobuhvatan odgovor na krizu uzrokovanu koronavirusom, koja je mnogima znatno otežala život i ugrozila izvor zarade te dovela do nezapamćenih izazova u pogledu donošenja politika, što je dodatno otežano velikim gospodarskim padom. U planu oporavka Next Generation EU, koji je Europska komisija predložila 27. svibnja 2020., a odobren je na izvanrednom sastanku Europskog vijeća u srpnju 2020., naglašava se status europskog zelenog plana kao nove europske strategije rasta te njegova uloga u postizanju održivog i brzog oporavka, u osiguravanju dugoročne predvidljivosti na putu prema klimatskoj

¹ Izvješće Europske agencije za okoliš: *Europski okoliš – stanje i izgledi 2020.: znanje za prelazak na održivu Europu*, 2019.

² COM(2019) 640 final.

³ COM(2018) 773 final.

⁴ Doprinos Hrvatske i Europske komisije u ime Europske unije i njezinih država članica, *Dugoročna strategija Europske unije i njezinih država članica za razvoj u smjeru niskih razina emisija stakleničkih plinova*, 2020., <https://unfccc.int/sites/default/files/resource/HR-03-06-2020%20EU%20Submission%20on%20Long%20term%20strategy.pdf>.

⁵ COM(2020) 80 final.

⁶ COM(2020) 98 final.

⁷ COM(2020) 380 final.

⁸ COM(2020) 381 final.

neutralnosti te, naposljetku, u pravednoj i poštenoj tranziciji u kojoj nitko nije zapostavljen. Osmi program djelovanja za okoliš, sa svojom dugoročnom vizijom i prioritetnim ciljevima u području okoliša koje dijeli sa zelenim planom, podržat će zajedničku obvezu EU-a za zeleni oporavak.

Programi djelovanja za okoliš okosnica su razvoja politike EU-a u području okoliša od sedamdesetih godina 20. stoljeća. Sedmi program djelovanja za okoliš završava 31. prosinca 2020., a u njegovu članku 4. stavku 3. od Komisije se zahtijeva da, prema potrebi, pravodobno iznese prijedlog za Osmi program djelovanja za okoliš kako bi se izbjegao prekid kontinuiteta između Sedmog i Osmog programa djelovanja za okoliš. U europskom zelenom planu najavljeno je donošenje novog programa djelovanja za okoliš.

Vijeće, Europski parlament i Odbor regija pozvali su Komisiju da prijedlog za Osmi program djelovanja za okoliš predstavi najkasnije početkom 2020.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

Ovaj prijedlog Odluke Europskog parlamenta i Vijeća o novom Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2030. temelji se na članku 192. stavku 3. UFEU-a. Kako bi se osigurala odgovornost EU-a i njegovih država članica za Program i kako se postigli njegovi prioritetni ciljevi, u ovom prijedlogu Odluke utvrđuje se poticajni okvir za potporu postizanju prioritetnih ciljeva i osigurava se redovito mjerenje napretka u postizanju ciljeva.

Države članice ne mogu same dostatno ostvariti ciljeve ovog prijedloga Odluke. Budući da je politika o okolišu i klimi područje podijeljene nadležnosti EU-a i decentralizirane politike, jedna od svrha Programa jest stvoriti zajedničku odgovornost svih triju institucija EU-a i svih država članica za njegove ciljeve, uz pružanje predvidljivog okvira i smjernica za djelovanje oblikovateljima politika i drugim dionicima, uključujući regije i gradove, poduzeća, socijalne partnere, organizacije civilnog društva i pojedince.

3. REZULTATI EVALUACIJA I SAVJETOVANJA S DIONICIMA

Komisija je 15. svibnja 2019. objavila izvješće o evaluaciji Sedmog programa djelovanja za okoliš⁹. Izvješću je prethodio opsežan proces savjetovanja tijekom 2018., koji se sastojao od otvorenog savjetovanja s javnošću, ciljanog savjetovanja s državama članicama, ciljanog savjetovanja s dionicima i dvije javne radionice.

Evaluacijom je utvrđeno da se Sedmi program djelovanja za okoliš općenito smatra djelotvornim strateškim alatom na visokoj razini koji usmjerava politiku o okolišu. Program djelovanja za okoliš mnogima služi i kao alat za planiranje koji osigurava kontinuitet politike o okolišu, među ostalim putem dugoročne vizije, odgovornosti i predvidljivosti djelovanja Europske komisije, uz pozitivan utjecaj na pojednostavnjenje politike o okolišu i njezino uključivanje u druga područja politike. Prioritetni ciljevi Sedmog programa djelovanja za okoliš općenito se i dalje smatraju valjanima, posebno vizija za 2050.

Europski parlament objavio je 22. studenoga 2017. procjenu provedbe Sedmog programa djelovanja za okoliš¹⁰, nakon čega su uslijedili izvješće o njegovoj provedbi od 6. ožujka 2018. i rezolucija¹¹ od 17. travnja 2018.

⁹ COM(2019) 233 final.

¹⁰ Europski parlament, Procjena učinka: *Provedba Sedmog programa djelovanja za okoliš – preispitivanje na sredini provedbenog razdoblja*, 2017.

¹¹ Rezolucija Europskog parlamenta od 17. travnja 2018. o provedbi Sedmog programa djelovanja za okoliš (2017/2030(INI)).

Europski Odbor regija objavio je 31. srpnja 2018. studiju o lokalnoj i regionalnoj dimenziji Osmog programa djelovanja za okoliš¹², a nakon toga i Mišljenje¹³, doneseno 7. veljače 2019.

Nakon rasprava na neformalnom sastanku Vijeća za okoliš 29. i 30. listopada 2018. u Grazu (Austrija), u Hainburgu (Austrija) 11. i 12. lipnja 2019. održana je radionica o budućem programu djelovanja za okoliš. Vijeće je 4. listopada 2019., tijekom finskog predsjedanja, donijelo Zaključke „Osmi program djelovanja za okoliš – preokrenimo trendove zajedno”¹⁴.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovaj prijedlog Odluke izrađen je u skladu s prijedlogom Komisije za višegodišnji financijski okvir EU-a za razdoblje od 2021. do 2027. Prijedlog uključuje financijski plan, prema kojem će Europskoj agenciji za okoliš (EEA) i Europskoj agenciji za kemikalije (ECHA) biti potrebna dodatna sredstva za potporu novom okviru praćenja, mjerenja i izvješćivanja iz ovog Programa.

Sudjelovanje Europske agencije za okoliš (EEA) i Europske agencije za kemikalije (ECHA) od najveće je važnosti za taj rad i za postizanje ciljeva Osmog programa djelovanja za okoliš. Novi okvir praćenja i izvješćivanja koji se predlaže za Osmi program djelovanja za okoliš uključivat će, u najvećoj mogućoj mjeri, postojeće alate za praćenje i pokazatelje koji se uglavnom temelje na europskim statistikama i podacima EEA-e i ECHA-e, čime se izbjegava udvostručavanje posla i ograničava administrativno opterećenje država članica. To znači da se tim agencijama povjeravaju dodatne zadaće tako da mogu u potpunosti pridonositi postizanju prioriteta i stvaranju uvjeta koji omogućavaju provedbu, kako je utvrđeno u člancima 3. i 4. ovog Programa.

5. DRUGI ELEMENTI

Obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

Glavni je cilj Osmog programa djelovanja za okoliš ubrzati pravedan i uključiv prelazak Unije na klimatski neutralno, resursno učinkovito čisto i kružno gospodarstvo te postići ekološke ciljeve Programa Ujedinjenih naroda do 2030. i Ciljeva održivog razvoja, uz potpuno prihvaćanje ciljeva europskog zelenog plana u području okoliša i klime.

Članak 1.

Svrha ovog prijedloga jest povećati koherentnost i sinergije između djelovanja na svim razinama upravljanja integriranim mjerenjem napretka prema ciljevima u području okoliša i klime. U skladu načelom nenanošenja štete iz europskog zelenog plana, njime se podupire smanjenje pritiska na okoliš i klimu te jačanje integriranog pristupa razvoju i provedbi politika, posebno uključivanjem pitanja održivosti u sve relevantne inicijative i projekte na nacionalnoj razini i razini EU-a.

Članak 2.

Odgovornost za postizanje ciljeva u području okoliša i klime dijele Unija i njezine države članice, a potrebno je djelovanje svih dionika: vladâ na razini Europske unije te na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini; socijalnih partnera, civilnog društva, građana i poduzeća.

¹² Odbor regija: *Ususret Osmom programu djelovanja za okoliš – Lokalna i regionalna dimenzija*, 2018.

¹³ SL C 168, 16.5.2019., str. 27.–36.

¹⁴ Zaključci Vijeća od 4. listopada 2019. (12795/19).

U članku 2. utvrđeni su tematski prioritetni ciljevi u kontekstu dugoročnog cilja za 2050. „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta”, već utvrđenog u Sedmom programu djelovanja za okoliš.

Članak 3.

U europskom zelenom planu naglašena je potreba djelotvornog donošenja i provedbe politika i zakonodavstva.

U članku 3. navodi se osnova za zajedničko razumijevanje i obvezu u vezi s uvjetima koji omogućavaju provedbu i koji su potrebni za postizanje tih tematskih prioritetnih ciljeva, čime se osigurava odgovarajuća razina koherentnosti u provedbi. Komisija je najavila da će unaprijediti način na koji se smjernicama za bolju regulativu i alatima za pružanje potpore rješavaju pitanja održivosti i inovacija, s ciljem da se svim inicijativama EU-a ostvaruje zeleno načelo nenanošenja štete.

Članak 4.

Dok se u okviru pojedinačnih zakonodavnih instrumenata u području okoliša zahtijevaju redovita izvješća država članica o određenim politikama o okolišu, u pravu EU-a ne postoji sveobuhvatni okvir kojim bi se osigurao koordinirani pristup općem postizanju ciljeva Unije u području okoliša. U europskom zelenom planu najavljeno je da će novi program djelovanja za okoliš uključivati novi mehanizam za praćenje kako bi se osiguralo da Unija i dalje napreduje u postizanju svojih ciljeva u području okoliša.

Okvir za praćenje iz Osmog programa djelovanja za okoliš ne bi smio dovoditi u pitanje postojeće alate za izvješćivanje i upravljanje u području okoliša i klime, uključujući one u okviru upravljanja energetsom unijom i djelovanjem u području klime.

- *Mjerenje napretka u postizanju ciljeva u području okoliša i klime u širem kontekstu održivosti, dobrobiti i otpornosti*

Za mjerenje napretka EU-a i njegovih država članica u postizanju UN-ovih ciljeva održivog razvoja do 2030. potreban je integrirani okvir za ekološke, socijalne i gospodarske ciljeve. Vijeće¹⁵ i Europski gospodarski i socijalni odbor¹⁶ pozvali su na mjerenje gospodarskih rezultata i društvenog napretka koje se ne temelji samo na BDP-u te na usmjeravanje politike s obzirom na „dobrobit”, što podržava i Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj¹⁷. Članovi Europskog parlamenta u suradnji s dionicima organizirali su konferenciju „Post Growth 2018”¹⁸.

U tom će kontekstu okvir za praćenje u Osmom programu djelovanja za okoliš pružati informacije o okolišu i klimi za usmjeravanje općih nastojanja EU-a za mjerenje napretka u postizanju održivosti, dobrobiti i otpornosti, uključujući otpornost na katastrofe; trebao bi pružati informacije i oblikovateljima politika i dionicima o tome napreduju li Unija i države članice u postizanju sustavne transformacije.

Uspostavljanje okvira za praćenje u Osmom programu djelovanja za okoliš trebalo bi se promatrati i u kontekstu drugih postupaka upravljanja i praćenja, posebno Europskog semestra, Eurostatova izvješća o praćenju ciljeva održivog razvoja i godišnjeg izvješća o strateškom predviđanju, koji se također temelje na dostupnim podacima i upotrebljavaju

¹⁵ Vidjeti, primjerice, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10414-2019-INIT/hr/pdf>.

¹⁶ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030>.

¹⁷ Vidjeti, primjerice, OECD-ov *Okvir za dobrobit*, OECD-ov *Okvir za djelovanje politike u vezi s uključivim rastom*, *Inicijativu za bolji život* i *Inicijativu novih pristupa gospodarskim izazovima*.

¹⁸ <https://www.postgrowth2018.eu/>.

pokazatelje koji su najrelevantniji za odgovarajuće ciljeve politika. Iako ti alati za upravljanje i praćenje imaju različite svrhe, trebalo bi ih sve više međusobno povezivati kako bi bili što usklađeniji.

– *Utvrđivanje glavnog skupa pokazatelja za Osmi program djelovanja za okoliš*

Praćenje Sedmog programa djelovanja za okoliš provodila je Europska agencija za okoliš, koja je objavljivala godišnja izvješća o ekološkim pokazateljima¹⁹. Izrađena je tablica rezultata s gotovo 30 pokazatelja za praćenje prioriternih ciljeva Sedmog programa djelovanja za okoliš.

Okvir za praćenje u Osmom programu djelovanja za okoliš trebao bi odražavati njegove nove prioriternne ciljeve. Trebao bi sadržavati ograničen broj ključnih pokazatelja za komunikaciju na visokoj razini koji daju koherentnu sliku stanja okoliša, glavnih pritisaka i djelotvornosti našeg odgovora. Ti bi pokazatelji trebali biti relevantni i za ukupne ciljeve povećanja dobrobiti i otpornosti naših gospodarstava i društava.

U odabiru glavnih pokazatelja za Osmi program djelovanja za okoliš u obzir će se uzeti tekuća područja rada za unapređenje praćenja bioraznolikosti, kružnoga gospodarstva i nulte stope onečišćenja (planira se da će sve biti dovršeno do 2021./2022.) te drugi alati za praćenje koji obuhvaćaju politiku u području okoliša i klime, uključujući upravljanje energetskom unijom i djelovanjem u području klime. Odabir bi se trebao temeljiti na dostupnim podacima iz država članica i na razini EU-a, posebno onima kojima upravljaju Europska agencija za okoliš i Europski statistički sustav.

Europska agencija za okoliš i Europska agencija za kemikalije Komisiji pružaju potporu u poboljšavanju dostupnosti i relevantnosti podataka. To uključuje uklanjanje nedostataka u pokazateljima, posebice praćenjem politike povezane s ambicijom postizanja nulte stope onečišćenja i poveznica između ekoloških, socijalnih i zdravstvenih politika.

Uspostava okvira za praćenje u Osmom programu djelovanja za okoliš bit će podržana novom bazom podataka o ekološkim pokazateljima – lako dostupnom internetskom zbirkom pokazatelja koja omogućuje potpun i strukturiran pregled nekoliko stotina postojećih ekoloških pokazatelja.

– *Granice planeta*

Tijekom razvoja okvira za praćenje u Osmom programu djelovanja za okoliš pružit će se prilika za istraživanje potencijala tekućeg područja rada u Zajedničkom istraživačkom centru Komisije, Europskoj agenciji za okoliš i drugdje povezanog s pitanjem ograničenja našeg planeta (npr. upotrebe slatke vode, prenamjene zemljišta, zakiseljavanja oceana) i otiskom potrošnje u Uniji, uključujući krčenje šuma i propadanje šuma u trećim zemljama.

Iako znanost o klimi i posebno rad Međuvladina panela o klimatskim promjenama pružaju pouzdane podatke i informacije o razini emisija stakleničkih plinova koja je kompatibilna s ciljevima Pariškog sporazuma kako bi se globalni porast temperature zadržao znatno ispod 2 °C i kako bi ga se nastojalo ograničiti na 1,5 °C u odnosu na razine iz predindustrijskog razdoblja, rad s obzirom na druge granice planeta još je uvijek u tijeku. Napredovanje u takvom radu važno je za pružanje informacija oblikovateljima politika i dionicima o tome jesu li politike u području okoliša dovoljno ambiciozne da zadrže Europu unutar sigurnih granica za djelovanje na planetu²⁰.

– *Proces savjetovanja o glavnim pokazateljima iz Osmog programa djelovanja za okoliš*

¹⁹ Vidjeti, primjerice, <https://www.eea.europa.eu/publications/environmental-indicator-report-2018>.

²⁰ COM(2020) 98 final, stranica 18.

Komisija će pokrenuti opsežno savjetovanje s drugim institucijama EU-a, državama članicama i dionicima radi izrade sveobuhvatnog okvira za praćenje za Osmi program djelovanja za okoliš na temelju savjetodavnog dokumenta s pregledom predložene metodologije i koraka koje treba poduzeti.

Na temelju tog savjetovanja Komisija namjerava do kraja 2021. predstaviti glavni pokazatelj za Osmi program djelovanja za okoliš.

Postupak će biti pomno koordiniran s tekućim područjima rada najavljenima u europskom zelenom planu radi izrade i preispitivanja okvira za praćenje za kružno gospodarstvo, bioraznolikost i nultu stopu onečišćenja kako bi se osigurala opća usklađenost i smanjilo administrativno opterećenje.

Članak 5. – Evaluacija

U članku 5. predviđa se evaluacija Osmog programa djelovanja za okoliš 2029., prije njegova završetka na kraju 2030.

Prijedlog

ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2030.**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 192. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije opći programi djelovanja za okoliš pružaju okvir za djelovanje Unije u području okoliša i klime od 1973.
- (2) Odlukom br. 1386/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća²³ uspostavljen je Sedmi program djelovanja za okoliš, kojim se utvrđuje Unijin plan djelovanja u području okoliša do 31. prosinca 2020., kao i dugoročna vizija do 2050.
- (3) Komisija je evaluacijom Sedmog programa djelovanja za okoliš²⁴ ustanovila da su njegova vizija do 2050. i prioritetni ciljevi još uvijek valjani, da je pomogao u omogućivanju predvidljivijeg, bržeg i bolje koordiniranog djelovanja u politici u području okoliša te da su njegova struktura i poticajni okvir pomogli u stvaranju sinergija, zahvaljujući čemu je politika u području okoliša postala djelotvornija i učinkovitija. Nadalje, evaluacijom je utvrđeno da je Sedmi program djelovanja za okoliš prethodnik Programa Ujedinjenih naroda do 2030. utoliko što inzistira na tome da gospodarski rast i socijalna dobrobit ovise o zdravoj bazi prirodnih resursa te da je olakšao postizanje ciljeva održivog razvoja. Ujedno je Uniji omogućio da na globalnoj sceni nastupa jednoglasno kad je riječ o pitanjima u području klime i okoliša. U svojoj evaluaciji Sedmog programa djelovanja za okoliš Komisija je zaključila i da napredak povezan sa zaštitom prirode, zdravstvom i integracijom politika nije dovoljan.
- (4) Prema izvješću EEA-e pod naslovom „Europski okoliš – stanje i izgledi 2020.: znanje za prelazak na održivu Europu” („SOER 2020.”), godina 2020. jedinstvena je prilika da Unija postane predvodnica u području održivosti i da se suoči s glavnim izazovima održivosti koji zahtijevaju sustavna rješenja. Kako je navedeno u SOER-u 2020.,

²¹ Umetnuti ako EGSO donese mišljenje o prijedlogu.

²² Umetnuti ako Odbor regija donese mišljenje o prijedlogu.

²³ SL L 354, 28.12.2013., str. 171.

²⁴ COM(2019) 233 final.

tisućama godina nisu viđene promjene globalne klime i ekosustavâ kakve se primjećuju od 50-ih godina 20. stoljeća. Svjetsko se stanovništvo od 1950. utrostručilo, a broj stanovnika u gradovima učetverostručio se. Uz trenutačni model rasta očekuje se da će se pritisci na okoliš dodatno povećati i prouzročiti izravne i neizravne štetne posljedice na zdravlje i dobrobit ljudi. To se posebno odnosi na sektore s najvećim utjecajem na okoliš – prehrambeni sektor te sektore mobilnosti, energetike, infrastrukture i zgrada.

- (5) Europska komisija odgovorila je na izazove utvrđene u SOER-u 2020. donošenjem europskog zelenog plana²⁵ – nove strategije rasta za paralelnu zelenu i digitalnu tranziciju, čiji je cilj da Unija postane u pravedno i prosperitetno društvo s konkurentnim, klimatski neutralnim i resursno učinkovitim gospodarstvom. Uredbom (EU) Europskog parlamenta i Vijeća²⁶ u pravo EU-a ugrađuje se cilj da Unija do 2050. postane klimatski neutralna.
- (6) Na europskom zelenom planu temelji se plan oporavka *Next Generation EU*, kojim se promiču ulaganja u glavne zelene sektore potrebne za izgradnju otpornosti, ostvarivanje rasta i otvaranje radnih mjesta za pravedno i uključivo društvo. Mehanizam za oporavak i otpornost, koji će zajedno s proračunom Unije za razdoblje 2021.–2027. pokretati gospodarski oporavak Unije od krize uzrokovane koronavirusom, također se temelji na prioritarnim ciljevima utvrđenima u europskom zelenom planu. Nadalje, u svim inicijativama u okviru plana oporavka *Next Generation EU* trebalo bi se poštovati načelo nenanošenja štete iz europskog zelenog plana.
- (7) Programi djelovanja za okoliš okosnica su razvoja politike EU-a u području okoliša od sedamdesetih godina 20. stoljeća. Sedmi program djelovanja za okoliš završava 31. prosinca 2020., a u njegovu članku 4. stavku 3. od Komisije se zahtijeva da, prema potrebi, pravodobno iznese prijedlog za Osmi program djelovanja za okoliš kako bi se izbjegao prekid kontinuiteta između Sedmog i Osmog programa djelovanja za okoliš. U europskom zelenom planu najavljeno je donošenje novog programa djelovanja za okoliš.
- (8) Osmi program djelovanja za okoliš trebao bi poduprijeti ciljeve djelovanja u području okoliša i klime iz europskog zelenog plana, u skladu s dugoročnim ciljem „živjeti dobro unutar granica našeg planeta” do 2050., koji je već utvrđen u Sedmom programu djelovanja za okoliš. Trebao bi pridonijeti i ostvarivanju Programa Ujedinjenih naroda do 2030. i povezanih ciljeva održivog razvoja.
- (9) Osmi program djelovanja za okoliš trebao bi ubrzati prelazak na regenerativno gospodarstvo koje planetu vraća više nego što od njega uzima. U regenerativnom modelu rasta prepoznaje se da dobrobit i blagostanje naših društava ovise o stabilnoj klimi, zdravom okolišu i zdravim ekosustavima koji našim gospodarstvima pružaju siguran prostor za djelovanje. Budući da globalno stanovništvo i potražnja za prirodnim resursima i dalje rastu, gospodarska aktivnost trebala bi se razvijati na način koji ne čini štetu, već naprotiv, zaustavlja klimatske promjene i propadanje okoliša, smanjuje onečišćenje na najmanju moguću mjeru i rezultira održavanjem i obogaćivanjem prirodnog kapitala, čime se osigurava obilje obnovljivih i neobnovljivih resursa. Stalnim inovacijama, prilagodbom novim izazovima i zajedničkim stvaranjem regenerativno gospodarstvo jača otpornost te štiti dobrobit sadašnjih i budućih generacija.

²⁵ COM(2019) 640 final.

²⁶ COM(2020) 80 final.

- (10) U Osmom programu djelovanja za okoliš trebali bi biti utvrđeni tematski prioritetni ciljevi u područjima klimatske neutralnosti, prilagodbe klimatskim promjenama, zaštite i obnove bioraznolikosti, kružnoga gospodarstva, ambicije nulte stope onečišćenja i smanjenja pritiska na okoliš uslijed proizvodnje i potrošnje. Nadalje, trebali bi se utvrditi uvjeti koji omogućavaju postizanje dugoročnih i tematskih prioritetnih ciljeva za sve uključene dionike.
- (11) Budući da je politika u području okoliša vrlo decentralizirana, mjere za postizanje prioritetnih ciljeva iz Osmog programa djelovanja za okoliš trebalo bi poduzeti na različitim razinama upravljanja, to jest na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, sa pristupom višerazinskom upravljanju koji se temelji na suradnji. Trebalo bi ojačati integrirani pristup razvoju i provedbi politika kako bi se ostvarile najveće moguće sinergije između gospodarskih, ekoloških i socijalnih ciljeva, uz obraćanje posebne pozornosti na potencijalne kompromise i potrebe ranjivih skupina. Nadalje, transparentna suradnja s nedržavnim akterima važna je za osiguravanje uspjeha Osmog programa djelovanja za okoliš i za postizanje njegovih prioritetnih ciljeva.
- (12) Poboljšana suradnja s partnerskim zemljama, dobro globalno upravljanje u području okoliša i sinergije između unutarnjih i vanjskih politika EU-a ključni su za postizanje ciljeva Unije u području okoliša i klime.
- (13) Europska komisija trebala bi procijeniti koliko su Unija i države članice napredovale u postizanju prioritetnih ciljeva iz Osmog programa djelovanja za okoliš u kontekstu prelaska na veću održivost, dobrobit i otpornost. To je u skladu s pozivima Vijeća²⁷ i Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²⁸ na mjerenje gospodarskih rezultata i društvenog napretka koje se ne temelji samo na BDP-u te na usmjeravanje politike s obzirom na „dobrobit”, što podržava i OECD²⁹.
- (14) Procjena napretka u postizanju prioritetnih ciljeva Osmog programa djelovanja za okoliš trebala bi odražavati najnovija kretanja s obzirom na dostupnost i relevantnost podataka i pokazatelja. Trebala bi biti usklađena i ne dovoditi u pitanje alate za praćenje ili upravljanje koji obuhvaćaju određene aspekte politike u području okoliša i klime, posebno Uredbu 1999/2018 Europskog parlamenta i Vijeća³⁰, Pregled aktivnosti u području okoliša ni alate za praćenje koji se odnose na kružno gospodarstvo, nultu stopu onečišćenja, bioraznolikost, zrak, vodu, tlo, otpad ili bilo koju drugu politiku u području okoliša. Zajedno s drugim alatima koji se upotrebljavaju u Europskom semestru, pri praćenju ciljeva održivog razvoja koje provodi Eurostat i u Komisijinu izvješću o strateškom predviđanju³¹, bila bi dio usklađenog i međusobno povezanog skupa alata za praćenje i upravljanje.
- (15) Komisija, EEA i druge relevantne agencije trebale bi pristupiti podacima i pokazateljima koje države članice dostavljaju u skladu s mjerodavnim pravnim aktima Unije te ih ponovno upotrebljavati. Nadalje, trebali bi se upotrebljavati drugi izvori podataka kao što su satelitski podaci i informacije koje obrađuju Europski program za praćenje Zemlje (Copernicus), Europski informacijski sustav za šumske požare i

²⁷ Vidjeti, primjerice, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10414-2019-INIT/hr/pdf>.

²⁸ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030>.

²⁹ Vidjeti, primjerice, OECD-ov Okvir dobrobiti, OECD-ov Okvir za djelovanje politike u vezi s uključivim rastom, Inicijativu za bolji život i Inicijativu novih pristupa gospodarskim izazovima.

³⁰ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, *SL L 328, 21.12.2018., str. 1.–77*.

³¹ COM/2020/493 final.

Europski sustav za upozoravanje na opasnost od poplava ili podatkovne platforme kao što su Europska mreža nadgledanja i prikupljanja podataka o moru ili Informacijska platforma za praćenje kemikalija. Primjena modernih digitalnih alata i umjetne inteligencije omogućava djelotvorno upravljanje i analiziranje podataka, čime se smanjuje administrativno opterećenje i unapređuju pravovremenost i kakvoća.

- (16) Nadalje, u skladu sa zahtjevima iz direktiva 2003/4/EZ, 2007/2/EZ i 2019/1024/EU Europskog parlamenta i Vijeća, države članice trebale bi osigurati da relevantni podaci, informacije i pokazatelji za praćenje provedbe Osmog programa djelovanja za okoliš budu slobodno dostupni, nediskriminirajući, da im je otvoren pristup te da budu primjereni, kvalitetni, usporedivi, ažurirani, jednostavni za upotrebu i lako dostupni na internetu.
- (17) Za postizanje prioritetnih ciljeva Osmog programa djelovanja za okoliš EEA i ECHA trebale bi biti opremljene odgovarajućim kapacitetima i dovoljnim resursima kako bi se osigurala dobra, pristupačna i transparentna baza znanja i dokaza za potporu provedbi strateških prioriteta europskog zelenog plana i procjeni napretka u okviru programa.
- (18) Kako bi se u obzir uzeli promjenjivi ciljevi politika i ostvareni napredak, Komisija bi Osmi program djelovanja za okoliš trebala evaluirati 2029.
- (19) S obzirom na to da cilj ove Odluke ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se on zbog opsega i učinaka predloženog programa djelovanja bolje može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Odluka ne prelazi ono što je potrebno za postizanje navedenog cilja,

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1. – Predmet

1. U ovoj Odluci utvrđuje se opći program djelovanja u području okoliša za razdoblje do 31. prosinca 2030. („Osmi program djelovanja za okoliš”). U njoj su utvrđeni njegovi prioritetni ciljevi, uvjeti koji omogućavaju njihovo postizanje i okvir za mjerenje jesu li Unija i njezine države članice na dobrom putu da postignu te prioritetne ciljeve.
2. Osmim programom djelovanja za okoliš nastoji se ubrzati pravedan i uključiv prelazak na klimatski neutralno, resursno učinkovito, čisto i kružno gospodarstvo te se potvrđuju ciljevi u području okoliša i klime iz europskog zelenog plana i povezanih inicijativa.
3. Osmi program djelovanja za okoliš temelj je za postizanje ciljeva u području okoliša i klime utvrđenih na temelju Programa Ujedinjenih naroda do 2030. i povezanih ciljeva održivog razvoja, a njegov okvir za praćenje ekološki je i klimatski dio rada EU-a na mjerenju napretka u postizanju veće održivosti, uključujući klimatsku neutralnost i resursnu učinkovitost, dobrobit i otpornost.

Članak 2. – Prioritetni ciljevi

1. Osmi program djelovanja za okoliš sadržava dugoročni prioritetni cilj za 2050. – da građani žive dobro unutar granica planeta u regenerativnom gospodarstvu u kojem se ništa ne gubi, koje ima nultu neto stopu emisija stakleničkih plinova i u kojem

gospodarski rast nije povezan s upotrebom resursa i uništavanjem okoliša. U takvim uvjetima povećava se dobrobit građana na temelju zdravog okoliša, bioraznolikost raste i sve je stabilnija, a prirodni se kapital štiti, obnavlja i cijeni tako da se jača otpornost na klimatske promjene i druge rizike za okoliš. Unija određuje dinamiku osiguravanja blagostanja sadašnjih i budućih generacija diljem svijeta.

2. Osmi program djelovanja za okoliš sadržava sljedećih šest tematskih prioriternih ciljeva:
 - (a) nepovratno i postupno smanjivanje emisija stakleničkih plinova te povećavanje uklanjanja prirodnim i drugim ponorima u Uniji radi postizanja cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. i postizanja klimatske neutralnosti do 2050., kako je utvrđeno u Uredbi (EU) .../...³²;
 - (b) stalni napredak u unapređenju kapaciteta za prilagodbu, jačanju otpornosti i smanjenju osjetljivosti na klimatske promjene;
 - (c) napredak u provedbi modela regenerativnog rasta koji planetu daje više nego što od njega uzima, odvajanje gospodarskog rasta od upotrebe resursa i uništavanja okoliša te ubrzavanje prelaska na kružno gospodarstvo;
 - (d) rad na ostvarenju ambicija nulte stope onečišćenja za netoksičan okoliš, uključujući zrak, vodu i tlo, te zaštitu zdravlja i dobrobiti građana s obzirom na rizike i utjecaje povezane s okolišem;
 - (e) zaštitu, očuvanje i obnovu bioraznolikosti te jačanje prirodnoga kapitala, posebno zraka, vode, tla, šuma, slatke vode, močvarnih područja i morskih ekosustava;
 - (f) promicanje održivosti s obzirom na okoliš i ublažavanje glavnih izazova u području okoliša i klime povezanih s proizvodnjom i potrošnjom, posebno u područjima energetike, industrijskog razvoja, zgrada i infrastrukture, mobilnosti i prehrambenog sustava.

Članak 3. – Uvjeti koji omogućavaju postizanje prioriternih ciljeva programa

1. Za postizanje prioriternih ciljeva Osmog programa djelovanja za okoliš bit će potrebno:
 - (a) osigurati djelotvornu i učinkovitu provedbu zakonodavstva Unije o okolišu i klimi te nastojati da se postigne izvrsnost u ekološkoj učinkovitosti na razini Unije te na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, među ostalim, osiguravanjem odgovarajućih administrativnih kapaciteta i kapaciteta za osiguravanje usklađenosti, kako je utvrđeno u redovitom Pregledu aktivnosti u području okoliša, te jačati suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša;
 - (b) jačati integrirani pristup razvoju i provedbi politika, posebno:
 - uključivanjem prioriternih ciljeva utvrđenih u članku 2. u sve relevantne strategije, zakonodavne i nezakonodavne inicijative, programe, ulaganja i projekte na razini Unije te na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini tako da oni i njihova provedba ne naštete nijednom od prioriternih ciljeva utvrđenih u članku 2.,

³²

COM/2020/80 final.

- ostvarenjem najveće moguće koristi od provedbe direktivâ 2014/52/EU³³ i 2001/42/EZ³⁴ Europskog parlamenta i Vijeća,
 - pažljivim obraćanjem pozornosti na sinergije i potencijalne kompromise između gospodarskih, ekoloških i socijalnih ciljeva kako bi se osiguralo održivo ispunjavanje potreba građana u pogledu prehrane, stanovanja i mobilnosti tako da nitko nije zapostavljen,
 - redovitim evaluacijama postojećih politika i pripremom procjena učinka novih inicijativa na temelju opsežnog savjetovanja nakon postupaka koji su odgovorni, uključivi, dobro utemeljeni i jednostavni za provedbu te u kojima se uzimaju u obzir predviđeni utjecaji na okoliš i klimu;
- (c) djelotvorno integrirati pitanja ekološke i klimatske održivosti u europski semestar gospodarskog upravljanja, uključujući nacionalne programe reformi te nacionalne planove oporavka i otpornosti;
 - (d) mobilizirati održiva ulaganja iz javnih i privatnih izvora, uključujući sredstva i instrumente dostupne u okviru proračuna Unije, putem Europske investicijske banke i na nacionalnoj razini;
 - (e) postupno ukidati poticaje štetne za okoliš na razini Unije i na nacionalnoj razini, ostvarivati najveću moguću korist od instrumenata koji se temelje na tržištu i zelenih proračunskih instrumenata, uključujući one koji su potrebni za osiguravanje socijalno pravedne tranzicije, te podupirati poduzeća i druge dionike u razvoju standardizirane prakse za računovodstvo prirodnoga kapitala;
 - (f) osiguravati da se politike i djelovanje u području okoliša temelje na najboljim dostupnim znanstvenim saznanjima te jačati baze znanja o okolišu i povećavati njihovu upotrebu, među ostalim kroz istraživanja, inovacije, poticanje zelenih vještina i daljnje jačanje računovodstva okoliša i ekosustava;
 - (g) iskoristavati potencijal digitalnih i podatkovnih tehnologija za potporu politici u području okoliša uz svođenje njihova ekološkog otiska na najmanju moguću mjeru;
 - (h) u potpunosti iskoristavati prirodna rješenja i socijalne inovacije;
 - (i) djelotvorno primjenjivati visoke standarde za transparentnost, sudjelovanje javnosti i pristup pravosuđu u skladu s Konvencijom o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhuška konvencija)³⁵;
 - (j) objavljivati podatke i dokaze povezane s provedbom Osmog programa djelovanja za okoliš i osigurati da budu lako dostupni, ne dovodeći u pitanje odredbe o povjerljivosti u zakonodavstvu u određenom području;
 - (k) poticati globalno prihvaćanje prioritarnih ciljeva utvrđenih u članku 2., čime se osigurava usklađenost unutarnjih i vanjskih pristupa i koordinirano djelovanje, posebno u pogledu:

³³ Direktiva 2014/52/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o izmjeni Direktive 2011/92/EU o procjeni utjecaja određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (Tekst značajan za EGP); SL L 124, 25.4.2014., str. 1.–18.

³⁴ Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš, SL L 197, 21.7.2001.

³⁵ <https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf>

- suradnje s partnerskim zemljama u vezi s djelovanjem u području klime i okoliša, poticanja i potpore partnerskim zemljama radi donošenja i provedbe pravila u tim područjima koja su jednako ambiciozna kao pravila Unije te osiguravanja da svi proizvodi koji se stavljaju na tržište Unije budu u potpunosti u skladu s odgovarajućim zahtjevima Unije usklađenima s međunarodnim obvezama Unije,
 - jačanja suradnje s vladama, poduzećima i civilnim društvom u trećim zemljama i međunarodnim organizacijama radi sklapanja partnerstava i saveza za zaštitu okoliša te promicanja suradnje u području okoliša u skupinama G7 i G20,
 - jačanja provedbe Pariškog sporazuma, Konvencije o biološkoj raznolikosti i drugih multilateralnih sporazuma o okolišu koje su sklopili Unija i njezini partneri, uključujući povećanje transparentnosti i odgovornosti s obzirom na napredak u ispunjavanju obveza preuzetih na temelju tih sporazuma,
 - jačanja međunarodnog upravljanja u području okoliša uklanjanjem preostalih nedostataka i jačanjem poštovanja i primjene priznatih međunarodnih ekoloških načela,
 - osiguravanja da se financijskom pomoći Unije i država članica trećim zemljama promiče UN-ov Program do 2030.
2. Za postizanje prioritetnih ciljeva iz Osmog programa djelovanja za okoliš bit će potrebna široka potpora, uključujući građane, socijalne partnere i druge dionike, te će biti potrebno potaknuti suradnju nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela u urbanim i ruralnim područjima u razvoju i provedbi strategija, politika ili zakonodavstva povezanih s Osmim programom djelovanja za okoliš.

Članak 4. – Okvir za praćenje

1. Komisija uz potporu Europske agencije za okoliš i Europske agencije za kemikalije redovito procjenjuje i izvješćuje o napretku Unije i država članica s obzirom na postizanje prioritetnih ciljeva utvrđenih u članku 2., uzimajući u obzir uvjete koji to omogućavaju, utvrđene u članku 3.
2. Procjene iz stavka 1. odražavaju najnovija kretanja s obzirom na dostupnost i relevantnost podataka i pokazatelja, a temelje se na dostupnim podacima iz država članica i na razini Unije, posebno onima kojima upravljaju Europska agencija za okoliš i Europski statistički sustav. Tim se procjenama ne dovode u pitanje postojeći okviri i praksa za praćenje, izvješćivanje i upravljanje koji obuhvaćaju politiku u području okoliša i klime.
3. Europska agencija za okoliš i Europska agencija za kemikalije Komisiji pružaju potporu u unapređenju dostupnosti i relevantnosti podataka i znanja, posebice na sljedeće načine:
 - (a) prikupljanjem, obradom i izvješćivanjem o dokazima i podacima upotrebom modernih digitalnih alata;
 - (b) radom na uklanjanju nedostataka u pogledu relevantnih podataka o praćenju;
 - (c) izradom sustavnih analiza relevantnih za politiku te doprinošenjem provedbi ciljeva politike na razini Unije i na nacionalnoj razini;

- (d) integracijom podataka o ekološkim, socijalnim i gospodarskim utjecajima te potpunim iskorištavanjem drugih dostupnih podataka, primjerice onih dobivenih iz programa Copernicus;
 - (e) daljnjim unapređivanjem pristupa podacima kroz programe Unije;
 - (f) osiguravanjem transparentnosti i odgovornosti;
 - (g) pružanjem pomoći civilnom društvu, javnim tijelima, građanima, socijalnim partnerima i privatnom sektoru u utvrđivanju rizika povezanih s klimom i okolišem i poduzimanju mjera za sprečavanje, ublažavanje i prilagodbu tim rizicima te poticanjem njihova angažmana u uklanjanju nedostataka u znanju.
4. Komisija redovito razmatra potrebe za podacima i znanjem na razini Unije i na nacionalnoj razini, uključujući kapacitete Europske agencije za okoliš i Europske agencije za kemikalije za obavljanje zadaća iz stavka 3.

Članak 5. – Evaluacija

Komisija do 31. ožujka 2029. provodi evaluaciju Osmog programa djelovanja za okoliš. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće s glavnim rezultatima te evaluacije i, ako Komisija to smatra primjerenim, zakonodavnim prijedlogom za sljedeći program djelovanja za okoliš.

Članak 6. – Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ „AGENCIJE”

Sadržaj

1.	KONTEKST PRIJEDLOGA	1
2.	PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST	2
3.	REZULTATI EVALUACIJA I SAVJETOVANJA S DIONICIMA	2
4.	UTJECAJ NA PRORAČUN.....	3
5.	DRUGI ELEMENTI	3
1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	16
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	16
1.2.	Predmetna područja politike	16
1.3.	Prijedlog se odnosi na	16
1.4.	Ciljevi.....	16
1.4.1.	Opći ciljevi.....	16
1.4.2.	Posebni ciljevi	16
1.4.3.	Očekivani rezultati i učinak	21
1.5.	Osnova prijedloga/inicijative	21
1.5.1.	Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative	21
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.	22
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	22
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima.....	22
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele	22
1.6.	Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative	23
1.7.	Predviđeni načini upravljanja.....	23
2.	MJERE UPRAVLJANJA	24
2.1.	Pravila praćenja i izvješćivanja.....	24
2.2.	Sustavi upravljanja i kontrole	24

2.2.1.	Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole	24
2.2.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika	25
2.2.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)	25
2.3.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	25
3.	PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	25
3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	25
3.2.	Procijenjeni učinak na rashode	27
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na rashode	27
3.2.2.	Procijenjeni utjecaj na odobrena sredstva za EEA-u i ECHA-u	29
3.2.3.	Procijenjeni utjecaj na ljudske resurse EEA-e i ECHA-e	30
3.2.4.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom	32
3.2.5.	Doprinos trećih strana	32
3.3.	Procijenjeni učinak na prihode.....	32

DODATNI ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ „AGENCIJE”

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Odluka Europskog parlamenta i Vijeća o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2030. radi ubrzanja prelaska na klimatski neutralno, resursno učinkovito i regenerativno gospodarstvo

1.2. Predmetna područja politike

Područja politike: 09 Okoliš i klimatska politika

Aktivnosti:

09 02 – Program za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE)

09 10 – Europska agencija za okoliš i Europska agencija za kemikalije

1.3. Prijedlog se odnosi na

novo djelovanje

novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja³⁶

produženje postojećeg djelovanja

spajanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Ubrzati pravedan i uključiv prelazak Unije na klimatski neutralno, čisto, resursno učinkovito čisto i regenerativno gospodarstvo te postići ekološke ciljeve Programa Ujedinjenih naroda do 2030. i Ciljeva održivog razvoja, uz potpuno prihvaćanje ciljeva europskog zelenog plana u području okoliša.

Pridonijeti bolje integriranom, usklađenom, multidisciplinarnom okviru za praćenje i izvješćivanje za politike u području okoliša i klime, kao cjelovit odgovor na ciljeve Pariškog sporazuma, ciljeve održivog razvoja i europski zeleni plan.

1.4.2. Posebni ciljevi

Povijesni međunarodni sporazumi utvrđeni su 2015. donošenjem UN-ovih Ciljeva održivog razvoja i Pariškoga klimatskog sporazuma (COP21). Zbog tih obveza i sve veće svijesti o hitnosti rješavanja problema klimatskih promjena, propadanja okoliša i rizika u pogledu održivosti potrebno je donijeti djelotvoran Osmi program djelovanja Unije za okoliš.

U dokumentu „Europski okoliš – stanje i izgledi 2020.” (SOER 2020.), koji je EEA predstavila 4. prosinca 2019., navedeno je izvješće o trenutačnim izazovima u Europi u području okoliša, klime i održivosti, dosad neviđenih razmjera i hitnosti; ti izazovi zahtijevaju hitno i usklađeno djelovanje te hitna sustavna rješenja. Iako su nedavna nastojanja EU-a u pogledu politika donijela znatne koristi, ostaju problemi povezani s gubitkom bioraznolikosti, upotrebom resursa te suzbijanjem klimatskih promjena i povezanim utjecajima i rizicima za zdravlje i dobrobit ljudi. Za bolje usklađivanje stanja okoliša i ciljeva u području okoliša do

³⁶

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točki (a) ili (b) Financijske uredbe.

2030. važno je zadržati usmjerenost na provedbu, a potrebno je financiranje, angažman dionika, suradnički pristup višerazinskom upravljanju i snažna baza znanja. Potrebni su sustavniji dugoročni okviri za politike, inovacije za društvene promjene, preusmjeravanje ulaganja te financiranje i upravljanje socijalno pravednom tranzicijom.

U europskom zelenom planu, predstavljenom 11. prosinca 2019., najavljen je Osmi program djelovanja za okoliš s dopunskom funkcijom koja će pomoći u osiguravanju provedbe, izvršenja i djelotvornog ostvarenja politika i zakonodavstva u području okoliša i klime te koja sadržava novi okvir za praćenje. U ovom je prijedlogu predstavljena Odluka o Osmom programu djelovanja za okoliš do 2030. radi ubrzavanja prelaska na klimatski neutralno, resursno učinkovito i regenerativno gospodarstvo, kojim se usmjerava potpora europskog zelenog plana.

Jedna od glavnih mjera uključenih u Osmi program djelovanja za okoliš, najavljena u europskom zelenom planu, jest novi okvir za praćenje radi mjerenja napretka EU-a i njegovih država članica u postizanju prioritarnih ciljeva iz programa i njegove vizije „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta” do 2050. Iako je EU uspostavio nekoliko okvira za praćenje kojima se mjeri napredak u postizanju određenih dogovorenih ciljeva u području okoliša, za sada u pravu EU-a nema sveobuhvatnog okvira kojim bi se osigurao koordinirani pristup ukupnom postizanju ciljeva Unije u području okoliša i klime te njihovom doprinosu održivosti, dobrobiti i otpornosti. To je prilika i za povezivanje praćenja politika u području okoliša s tekućim područjima rada u JRC-u, EEA-i i drugima kad je riječ o pitanjima ograničenja našeg planeta (primjerice upotrebi slatke vode, prenamjeni zemljišta, zakiseljavanju oceana) i otiska potrošnje u Uniji.

Novi okvir za praćenje neće dovesti u pitanje, dopunjavat će i temeljiti se na postojećim okvirima za praćenje ili upravljanje okolišem i klimom, uključujući one u okviru upravljanja energetske unijom i djelovanjem u području klime te Pregled aktivnosti u području okoliša. Taj će okvir biti u potpunosti usklađen s tekućim područjima rada u vezi s ciljevima europskog zelenog plana, kao što su novo praćenje bioraznolikosti i nulte stope onečišćenja, kao i ažurirano praćenje kruznoga gospodarstva. Stoga će se Osmi program djelovanja za okoliš uglavnom temeljiti na postojećim alatima za podatke, praćenje i izvješćivanje, čime se izbjegava udvostručavanje posla i ograničava administrativno opterećenje za države članice te se istodobno iskorištava prilika za uklanjanje nedostataka kad je riječ o pokazateljima (nulta stopa onečišćenja i povezivanje okoliša i socijalne politike). Konkretno, temelji se na postignućima u okviru mjera za pojednostavnjenje izvješćivanja o okolišu, koje se provode od 2017.³⁷, čime pomaže u razvoju usklađenih poruka u različitim postupcima praćenja.

Okvir za praćenje trebao bi osigurati odgovornost za obveze i njihovo ispunjenje te jasne pokazatelje za mjerenje napretka na temelju rezultata koji će se temeljiti i biti u skladu s postojećim okvirima za praćenje i alatima za izvješćivanje kojima, među ostalima, upravljaju Europska agencija za okoliš i njezina mreža Eionet, izbjegavajući pritom udvostručavanje posla i dodatno administrativno opterećenje za države članice i ostala tijela nadležna za izvješćivanje. I ECHA je pozvana da sudjeluje u tim postupcima i dostavlja informacije o održivoj upotrebi kemikalija.

Za upravljanje i potporu **okviru za praćenje iz Osmog programa djelovanja za okoliš** potrebno je Europskoj agenciji za okoliš (EEA) i Europskoj agenciji za kemikalije (ECHA) dodijeliti dodatna sredstva. Ta sredstva nisu nova, nego će tim agencijama biti dodijeljena iz programa LIFE (koji podupire i njihove temeljne aktivnosti) radi poštovanja prijedloga MMF-

³⁷

Vidjeti https://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/fc_actions_en.htm.

a, o kojem se trenutano pregovara s proračunskim tijelom. Ta će se sredstva iskoristiti za povećanje broja osoblja u tim agencijama koje će obavljati rad povezan s europskim zelenim planom i posebno za potporu i doprinos praćenju i izvješćivanju u okviru Osmog programa djelovanja za okoliš. Konkretnije:

- **Europska agencija za okoliš (EEA):** rad EEA-e na praćenju i izvješćivanju o različitim politikama u području okoliša i klime te na izvješću „Stanje okoliša” (SOER) bit će temelj okvira za praćenje. Nova strategija EEA-e, njezin višegodišnji program rada i resursi trebaju se prilagoditi i ojačati kako bi se omogućilo dinamično, usklađeno, višeslojno i međusektorsko praćenje na temelju integracije različitih izvora informacija i uz omogućivanje izvješćivanja na različitim razinama (nacionalnoj, regionalnoj, međunarodnoj). Okvir za praćenje trebao bi biti prilagođen utvrđenim zahtjevima i potrebama u pogledu izvješćivanja u Osmom programu djelovanja za okoliš, uz djelotvorno informiranje građana o izazovima i odgovorima te omogućavanje političke rasprave na visokoj razini u Europskom parlamentu i Vijeću.

Iako su praćenje „stanja okoliša i izvješćivanje o njemu obuhvaćeni tekućim mandatom iz Uredbe o osnivanju EEA-e, navedeni zadaci praćenja i izvješćivanja **uključivat će dodatne zadaće za EEA-u** i stoga zahtijevaju više sredstva. Na temelju pomne analize provedene zajedno s EEA-om kako bi se utvrdile moguće sinergije, ali i strateški isplanirao budući rad s obzirom na prioritete iz europskog zelenog plana, EEA će od 2021. trebati sljedeća dodatna radna mjesta za razdoblje novog VFO-a (2021.–2027.):

devet privremenih djelatnika i šest ugovornih djelatnika za sljedeće nove zadaće i aktivnosti:

- ažuriranje okvira za praćenje kružnoga gospodarstva (podrška za tablicu rezultata kružnoga gospodarstva) i potporu sektorskim inicijativama kružnoga gospodarstva (jedan privremeni djelatnik),

- izvješćivanje o provedbi mjera kružnoga gospodarstva i održivim ulaganjima te praćenje utjecaja sredstava EU-a na ulaganja u kružno gospodarstvo (jedan ugovorni djelatnik),

- potporu razvoju Strategije EU-a o bioraznolikosti i okvira za praćenje bioraznolikosti i ekosustava, s naglaskom na područja koja trebaju biti obuhvaćena novim inicijativama (tlo, zemljište i šume) (jedan privremeni djelatnik, dva ugovorna djelatnika),

- praćenje bioraznolikosti i zdravlja ekosustava (s naglaskom na slatkovodni i morski okoliš) kao doprinos nultoj stopi onečišćenja (smanjenje količine morskog smeća) i izgradnji netoksičnog okoliša (jedan privremeni djelatnik),

- integriranu analizu utjecaja onečišćenja na okoliš i zdravlje te izvješćivanje o novim (primjerice pitka voda, ponovna upotreba vode, SEVESO, živa) i međusektorskim područjima ambicije nulte stope onečišćenja iz zelenog plana, u bliskoj suradnji s ECHA-om i EFSA-om (jedan privremeni djelatnik),

- ojačan kapacitet za integriranu analizu i procjene raznih područja politika zelenog plana (primjerice povezivanje bioraznolikosti s inicijativama nulte stope onečišćenja i „od polja do stola”). To se odnosi i na integrirane procjene Direktive o poplavama, Direktive o komunalnim otpadnim vodama, Direktive o nitratima, integracije pristupa na temelju slatkovodnih i morskih ekosustava u gospodarsku tranziciju (Godišnja strategija održivog rasta) i prilagodbe klimatskim promjenama (jedan ugovorni djelatnik),

- unapređenje praćenja Osmog programa djelovanja za okoliš i politika u području klime u digitalnom dobu – potpuno iskorištavanje podataka dobivenih iz programa Copernicus, integracija građanske znanosti i drugih izvora informacija za dinamično praćenje i provedbu

politika u području okoliša – pravodobnija isporuka te vizualizacija i pristup informacijama (dva ugovorna djelatnika),

jačanje međunarodne dimenzije praćenja okoliša i klime te potporu diplomaciji i pregovorima u području okoliša i klime (jedan privremeni djelatnik),

praćenje i evaluaciju nacionalnih politika i mjera prilagodbe na klimatske promjene te njihovih poveznica s drugim ciljevima u području okoliša (jedan privremeni djelatnik),

potporu državama članicama u praćenju i evaluaciji politika za ublažavanje klimatskih promjena i njihovih poveznica s kakvoćom zraka i ambicijom nulte stope onečišćenja (jedan privremeni djelatnik),

praćenje zdravlja ljudi te učinaka klimatskih promjena i prilagodbe na klimatske promjene putem virtualnog opservatorija za klimu i zdravlje u kontekstu zelenog plana i u njemu utvrđene ambicije nulte stope onečišćenja za netoksični okoliš (jedan privremeni djelatnik),

potporu novim metodama praćenja stvarne potrošnje goriva i emisija iz lakih i teških teretnih vozila (od 2022.) (jedan privremeni djelatnik).

Osnovica ljudskih resursa u EEA-i za prijedlog Osmog programa djelovanja za okoliš

Za ispunjavanje doprinosa EEA-e praćenju i izvješćivanju u okviru Osmog programa djelovanja za okoliš važno je i od 2021. i tijekom cijelog razdoblja sljedećeg VFO-a (2021.–2027.) zadržati sredstva koja su dodatno dodijeljena u tu svrhu u razdoblju od 2018. do 2020. Osnovica za izračun dodatnih sredstava potrebnih za EEA-u trebala bi stoga biti sredstva utvrđena u konačnom proračunu EU-a za 2020. (130 radnih mjesta u planu zapošljavanja, 74 ugovorna djelatnika i 20 upućenih nacionalnih stručnjaka). Time bi se trebao osigurati kontinuitet novih temeljnih zadataka dodanih u razdoblju od 2018. do 2020., posebno kako je navedeno u nastavku.

– Pomoćna uloga EEA-e u praćenju, provjeri, izvješćivanju i širenju informacija o glavnim dimenzijama ciljeva iz Osmog programa djelovanja povezanih s klimom – dekarbonizacije (smanjivanja emisija stakleničkih plinova i obnovljivih izvora energije) i energetske učinkovitosti – utvrđena je u članku 42. Uredbe (EU) 2018/1999 o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime. Tri dodatna radna mjesta za ugovorno osoblje dodijeljena su i uključena u proračun za razdoblje do 2020. u tekućem VFO-u, s naznakom neograničenog trajanja. Ta bi se tri radna mjesta tijekom razdoblja novog VFO-a trebala zadržati i promijeniti u radna mjesta za privremeno osoblje kako bi se u potpunosti i trajno mogle obavljati dodatne zadaće dodijeljene EEA-i.

– Agenciji su dodijeljena dodatna radna mjesta tijekom utvrđivanja proračuna za 2020. (pet privremenih službenika i dva ugovorna službenika) i na temelju Uredbe (EU) 2018/956 (dva ugovorna službenika) i ta su radna mjesta važna za provedbu trenutnih politika u području okoliša i klime. Ta radna mjesta dio su osnove ljudskih resursa Agencije i obuhvaćaju aktivnosti koje se već provode:

- a) ublažavanje klimatskih promjena, integracija LULUCF-a u platformu inventara stakleničkih plinova te sustavna analiza sektora klime, šuma i poljoprivrede;
- b) sustavnu analizu vodne politike kontekstu klimatskih promjena;
- c) integriranu analizu gospodarskog učinka ekološke, održive i pravedne tranzicije;
- d) modernizaciju alata za praćenje bioraznolikosti;
- e) integraciju podataka dobivenih iz programa Copernicus u praćenju i izvješćivanju u području okoliša;
- f) praćenje i izvješćivanje o emisijama CO₂ i potrošnji goriva novih teških teretnih vozila.

• **Europska agencija za kemikalije (ECHA):** ECHA će imati važnu ulogu u razvoju buduće Strategije EU-a o održivim kemikalijama.

Kako bi izvršila navedene zadaće, ECHA će od 2020. trebati sljedeća nova radna mjesta:

jednog privremenog službenika i jednog ugovornog službenika za upravljanje i konsolidaciju baza podataka, pružanje podataka o kemikalijama radi popunjavanja odgovarajućih izvješća o novim rizicima i doprinosa pokazateljima politike u području kemikalija te pružanje drugih informacija za rad EEA-e.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Glavni je cilj predviđenog djelovanja pružanje sveobuhvatnog okvira za praćenje primjerenog za novi Osmi program djelovanja za okoliš, ali i promicanje međusobne povezanosti i sinergija između Osmog programa djelovanja za okoliš i relevantnih inicijativa u okviru europskog zelenog plana. Nedavno doneseni plan za kružno gospodarstvo, [europski propis o klimi, u kojem se utvrđuje cilj klimatske neutralnosti do 2050.](#), strategija EU-a o bioraznolikosti do 2030., inicijativa „od polja do stola”, ali i inicijative u pripremi kao što su inicijative povezane s ambicijom postizanja nulte stope onečišćenja ([ZPAP i strategija održivosti za kemikalije](#)), očiti su kandidati.

Taj novi pristup praćenju, u koji su integrirani najsuvremeniji digitalni alati, omogućit će analize na temelju dokaza, dobro definirano izvješćivanje na različitim razinama i u različitim sektorima te će dodatno poduprijeti EU-ove obveze praćenja na razini EU-a i na međunarodnoj razini.

Dobro strukturiranim i planiranim okvirom i izvješćivanjem nastoji se pridonijeti smislenoj procjeni Osmog programa djelovanja za okoliš, pružiti informacije oblikovateljima politika te pokrenuti rasprave na visokoj razini u Vijeću i Europskom parlamentu.

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća.

Komisija će pratiti provedbu djelovanja predviđenih u prijedlogu. Neki od pokazatelja mogu biti:

– broj izvješća o određenim temama (kružno gospodarstvo, bioraznolikost, šume, zemljište, voda i more, zrak, buka, otpad, emisije itd.),

– broj izvješća o horizontalnom praćenju napretka u provedbi Osmog programa djelovanja za okoliš, ciljeva održivog razvoja, Pregleda aktivnosti u području okoliša i europskog zelenog plana kao odgovor na odgovarajuće cikluse izvješćivanja (treći ciklus izvješćivanja bit će zaključen u lipnju 2027., prije završetka Osmog programa djelovanja za okoliš).

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Prijedlog Osmog programa djelovanja za okoliš odgovara na članak 192. stavak 3. Ugovora i nastavlja se na rezultate nedavne evaluacije Sedmog programa djelovanja za okoliš.

[Komisija će analizirati napredak u kontekstu tri uzastopna ciklusa izvješćivanja u Pregledu aktivnosti u području okoliša 2022., 2024. i 2027.](#)

[U kontekstu drugog ciklusa izvješćivanja \(2024.\), koji će biti dovršen na vrijeme da se do kraja mandata ove Komisije pruže informacije o napretku u provedbi europskog zelenog plana, Osmog programa djelovanja za okoliš, ciljeva održivog razvoja i vizije ovog programa do 2050. sadržane u članku 2. Odluke, Komisija će razmotriti potrebu preispitivanja prioriteta Unije u području okoliša i klime utvrđenih u europskom zelenom planu i prioritarnih ciljeva utvrđenih u ovom Programu.](#)

[Treći ciklus izvješćivanja bit će zaključen do lipnja 2027., tako da će ostati dovoljno vremena do završetka ovog Programa.](#)

- 1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (ex ante):

potreba da se omogući učinkovito, usklađeno i osjetljivo praćenje Osmog programa djelovanja za okoliš i svih politika EU-a u području okoliša i klime sadržana je u Ugovoru o Europskoj uniji.

Očekivana dodana vrijednost Unije (ex post):

okvir za praćenje bit će sredstvo za praćenje Osmog programa djelovanja za okoliš i europskog zelenog plana. Njime će se podupirati obveze izvješćivanja, olakšati rasprave na visokoj razini i pridonositi procjeni i evaluaciji postignuća Osmog programa djelovanja za okoliš.

- 1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

Nije primjenjivo.

- 1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Cilj ovog prijedloga u skladu je s nizom drugih politika EU-a i tekućih inicijativa koje proizlaze iz europskog zelenog plana. **Prioritetni ciljevi Osmog programa djelovanja za okoliš jesu:**

a) postići da do 2050. živimo dobro, unutar ekoloških ograničenja planeta. Naše blagostanje i zdrav okoliš proizlaze iz inovativnog, kružnog gospodarstva u kojem se ništa ne gubi i u kojem se prirodnim resursima upravlja na održiv način, a bioraznolikost štiti se, cijeni i obnavlja tako da se pojačava otpornost našeg društva. Naše klimatski neutralno gospodarstvo odvojeno je od upotrebe resursa, što usmjerava put prema sigurnom i održivom globalnom društvu;

b) postići ciljeve Unije u području okoliša i klime kako je utvrđeno u europskom zelenom planu s ciljem postizanja ciljeva UN-ova Programa održivog razvoja do 2030., posebno:

- klimatske neutralnosti do 2050. kako je utvrđeno u propisu o klimi,
- klimatski neutralnog, čistog i kružnog gospodarstva,
- očuvanja i obnove ekosustava i bioraznolikosti,
- ambicije nulte stope onečišćenja za netoksični okoliš i zaštitu zdravlja građana;

c) postići potpunu usklađenost s postojećom pravnom stečevinom u području okoliša i klime;

d) provesti mjere, politike i pristupe utvrđene u članku 3. ovog Programa, koje zajedno čine poticajni okvir za korjenitu promjenu.

- 1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

Nije primjenjivo.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

Ograničeno trajanje

- prijedlog/inicijativa na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- financijski učinak od GGGG do GGGG,

Neograničeno trajanje

- provedba s razdobljem uspostave od 2021.,
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Predviđeni načini upravljanja³⁸

Izravno upravljanje Komisije koje obavljaju

- izvršne agencije

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- EIB-u i Europskom investicijskom fondu
- tijelima iz članaka 70. i 71.
- tijelima javnog prava
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva
- osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

Napomene

Nije primjenjivo.

³⁸ Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Prijedlogom se utvrđuje Odluka o donošenju Osmog programa djelovanja Unije za okoliš. U okviru prijedloga Osmog programa djelovanja za okoliš predstavlja se potreba za ambicioznim programom koji obuhvaća redovito praćenje i izvješćivanje o stanju okoliša i o radu država članica na provedbi djelovanja u području okoliša i klime (članak 4. stavak 1.). Radom će se unaprijediti upotreba dogovorenih pokazatelja o raznim područjima politike u području okoliša i klime, a temeljit će se na načelima INSPIRE za upotrebu prostornih podataka i digitalnih informacija (Copernicus). Usklađeno, multidisciplinarno i ažurirano izvješćivanje bit će temelj za predstavljanje informacija javnosti i razmatranje napretka u pitanjima iz područja klime i okoliša. Nadalje, na temelju tih izvješća održat će se rasprava na visokoj razini, tijekom koje će Vijeće i Parlament raspravljati o stanju okoliša i problemima povezanim s klimom te procijeniti usklađenost politika i djelovanja EU-a kojima se rješavaju ti problemi i kojima se postižu ciljevi europskog zelenog plana. U tom je radu neophodno sudjelovanje EEA-e i ECHA-e. Jednako tako, kad je riječ o strategiji EU-a o bioraznolikosti, praćenje i potpuna upotreba digitalnih informacija iznimno su važni za praćenje stanja ranjivih i vrijednih ekosustava i njihovih usluga. Interoperabilnost baza podataka i rudarenje podataka iz različitih izvora pružaju vrijedne informacije o utjecaju ljudskih aktivnosti na okoliš i klimu. Redovito izvješćivanje o tim utjecajima ukazuje na negativne utjecaje, ali i na odgovore na pozitivne mjere upravljanja i mjere zaštite. Praćenje i izvješćivanje tako daju uvid u to koliko su programi, mjere i financijska sredstva Zajednice uspješni na terenu na razini EU-a i na međunarodnoj razini.

Primjenjivat će se standardna pravila o praćenju i izvješćivanju za subvencije EU-a tradicionalnim agencijama.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Upravljanje će biti i izravno (provodit će ga Komisija) i neizravno – putem Europske agencije za okoliš (EEA) i Europske agencije za kemikalije (ECHA).

Sa suzakonodavcima razmotrit će se primjerenost pristupa potpuno neizravnog upravljanja putem dvije (ili potencijalno više) decentralizirane agencije (EEA, ECHA, eventualno i EFSA).

Kad je riječ o strategiji kontrole, sve decentralizirane agencije usko surađuju sa Službom Komisije za unutarnju reviziju kako bi se osiguralo udovoljavanje odgovarajućim standardima u svim područjima okvira unutarnje kontrole. Ti će se mehanizmi primjenjivati i na ulogu agencija s obzirom na trenutačni prijedlog.

Nadalje, Europski parlament svake financijske godine na preporuku Vijeća i uzimajući u obzir zaključke Europskog revizorskog suda razmatra hoće li agencijama izdati razrješnicu za izvršenje njihovih proračuna.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika*

Kad je riječ o zakonitoj, ekonomičnoj, učinkovitoj i djelotvornoj upotrebi odobrenih sredstava dodijeljenih s obzirom na djelovanja koja će EEA i ECHA provoditi u kontekstu ovog prijedloga, ova inicijativa ne dovodi do pojave novih značajnih rizika koji ne bi bili obuhvaćeni postojećim okvirom unutarnje kontrole. Djelovanja koja se trebaju provoditi u kontekstu ovog prijedloga započet će 2021. i nastaviti će se tijekom cijelog razdoblja novog višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Sustavi upravljanja i kontrole predviđeni su u uredbama kojima se trenutno uređuje funkcioniranje EEA-e i ECHA-e. Ta tijela blisko surađuju sa Službom Komisije za unutarnju reviziju kako bi se osiguralo poštovanje odgovarajućih standarda u svim područjima iz okvira unutarnje kontrole.

Europski parlament svake godine na temelju preporuke Vijeća izdaje EEA-i i ECHA-i razrješnicu za izvršenje njihovih proračuna.

2.3. **Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti**

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Za potrebe suzbijanja prijave, korupcije i svih drugih nezakonitih radnji, odredbe Uredbe (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) primjenjuju se na EEA-u i ECHA-u bez ograničenja. EEA i ECHA imaju posebnu strategiju suzbijanja prijave i pripadajući akcijski plan. Nadalje, u uredbama o osnivanju EEA-e i ECHA-e utvrđene su odredbe o izvršenju i kontroli proračuna EEA-e i ECHA-e te o primjenjivim financijskim propisima, uključujući propise o sprečavanju prijave i nepravilnosti.

3. **PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE³⁹**

3.1. **Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak**

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
			zemalja EFTA-e ⁴¹	zemalja kandidatkinja ⁴²	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b)
	Broj	dif./nedif. ⁴⁰				

³⁹ Predstavljeni proračunski iznosi okvirni su i njima se ne dovode u pitanje proračunski postupci nakon donošenja višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2021. do 2027.

⁴⁰ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁴¹ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁴² Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

						Financijske uredbe
3	09.02.01 Priroda i biološka raznolikost	Dif.	Broj	Broj	Broj	Broj
3	09.02.02 Kružno gospodarstvo i kvaliteta života	Dif.	Broj	Broj	Broj	Broj
3	09.02.03 Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba tim promjenama	Dif.	Broj	Broj	Broj	Broj
3	09.10.02 – Europska agencija za okoliš	Dif.	Broj	Broj	Broj	Broj
3	09.10.01 – Europska agencija za kemikalije	Dif.	Broj	Broj	Broj	Broj

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode⁴³

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Očekuje se da će naslov 3. zadržati neutralnost i da ovi prijedlozi neće utjecati na njega. Potrebna sredstva za EEA-u i ECHA-u oduzet će se iz proračuna za LIFE u skladu s podjelom prema kojoj za EEA-u dvije trećine troškova snosi Glavna uprava za okoliš, a jednu trećinu Glavna uprava za klimatsku politiku, dok će troškove za ECHA-u u cijelosti snositi Glavna uprava za okoliš.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Broj	Naslov 3.: Prirodni resursi i okoliš
---	-------------	---

Stalne cijene

GU ENV i GU CLIMA: <09.02.01, 09.02.02, 09.02.03>			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Smanjenje kod 09.02.01 – GU ENV	Obveze	(1a)	1,385	1,405	1,428	1,450	1,474	1,496	1,522	10,160
	Plaćanja	(2a)	1,385	1,405	1,428	1,450	1,474	1,496	1,522	10,160
Smanjenje kod 09.02.02 – GU ENV	Obveze	(1b)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
	Plaćanja	(2b)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
Smanjenje kod 09.02.03 – GU CLIMA	Obveze	(1c)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
	Plaćanja	(2c)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
UKUPNO smanjenje odobrenih sredstava za poslovanje za GU ENV i GU CLIMA <09.02.01, 09.02.02 i 09.02.03>	Obveze	= 1a + 1b + 1c	3,509	3,563	3,620	3,676	3,734	3,792	3,854	25,748
	Plaćanja	= 2a + 2b + 3c	3,509	3,563	3,620	3,676	3,734	3,792	3,854	25,748

⁴³ Predstavljeni proračunski iznosi okvirni su i njima se ne dovode u pitanje proračunski postupci nakon donošenja višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2021. do 2027.

EEA: <09.10.02>			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Glava 1.:	Obveze	(1)	2,462	2,511	2,562	2,613	2,665	2,718	2,773	18,304
	Plaćanja	(2)	2,462	2,511	2,562	2,613	2,665	2,718	2,773	18,304
Glava 2.:	Obveze	(1a)	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	1,575
	Plaćanja	(2a)	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	1,575
Glava 3.:	Obveze	(3a)	500	500	500	500	500	500	500	3,500
	Plaćanja	(3b)	500	500	500	500	500	500	500	3,500
UKUPNA odobrena sredstva za EEA-u <09.10.02>	Obveze	= 1 + 1a + 3a	3,187	3,236	3,287	3,338	3,390	3,443	3,498	23,379
	Plaćanja	= 2 + 2a + 3b	3,187	3,236	3,287	3,338	3,390	3,443	3,498	23,379
ECHA: <09.10.01>			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Glava 1.:	Obveze	(1)	0,272	0,277	0,283	0,288	0,294	0,300	0,306	2,019
	Plaćanja	(2)	0,272	0,277	0,283	0,288	0,294	0,300	0,306	2,019
Glava 2.:	Obveze	(1a)	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,350
	Plaćanja	(2a)	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,350
Glava 3.:	Obveze	(3a)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	(3b)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA odobrena sredstva za ECHA-u <09.10.01>	Obveze	= 1 + 1a + 3a	0,322	0,327	0,333	0,338	0,344	0,350	0,356	2,369
	Plaćanja	= 2 + 2a + 3b	0,322	0,327	0,333	0,338	0,344	0,350	0,356	2,369

3.2.2. Procijenjeni utjecaj na odobrena sredstva za EEA-u i ECHA-u

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta) u stalnim cijenama

Navesti ciljeve i rezultate ↓			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO								
	REZULTATI																	
	Vrsta ⁴⁴	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
POSEBNI CILJ br. 1 ⁴⁵ ...																		
– Rezultat																		
Međubroj za posebni cilj br. 1																		
POSEBNI CILJ br. 2...																		
– Rezultat																		
Međubroj za posebni cilj br. 2																		
UKUPNI TROŠAK																		

⁴⁴ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).
⁴⁵ Kako je opisan u odjeljku 1.4.2. „Posebni ciljevi...”.

3.2.3. Procijenjeni utjecaj na ljudske resurse EEA-e i ECHA-e

3.2.3.1. Sažetak

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta) u stalnim cijenama

EEA i ECHA	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Privremeno osoblje (razredi AD)	1,993	2,033	2,074	2,115	2,158	2,201	2,245	14,820
Privremeni službenici (razredi AD)								
Ugovorno osoblje	740	755	770	786	801	817	834	5,503
Upućeni nacionalni stručnjaci								
UKUPNO	2,734	2,778	2,844	2,901	2,959	2,018	3,087	20,323

Napomena: cijene podrazumijevaju prilagodbu od 31,9 % za radna mjesta u EEA-i (u Kopenhagenu) i indeksaciju plaća od 2 % za cijelo razdoblje VFO-a (za radna mjesta u EEA-i i u ECHA-i).

Potrebe u pogledu osoblja (EPRV):

EEA i ECHA	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Privremeno osoblje (razredi AD) EEA = 9, ECHA = 1	10	10	10	10	10	10	10	
Privremeni službenici (razredi AST)								
Ugovorno osoblje EEA = 6, ECHA = 1	7	7	7	7	7	7	7	
Upućeni nacionalni stručnjaci								
UKUPNO	17	17	17	17	17	17	17	

3.2.3.2. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa za (matične) glavne uprave

- Za prijedlog/inicijativu nije potrebno korištenje **dodatnih** ljudskih resursa,
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u cijelom iznosu (ili najviše do jednog decimalnog mjesta)

	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)								
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)⁴⁶								
XX 01 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)								
XX 01 02 02 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)								
XX 01 04 <i>yy</i> ⁴⁷	– u sjedištima ⁴⁸							
	– u delegacijama							
XX 01 05 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)								
10 01 05 02 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)								
Druge proračunske linije (navesti)								
UKUPNO								

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima za predmetnu aktivnost i posebno za unaprijeđeni okvir za praćenje koji će biti uspostavljen pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave. **Na potrebe će se prema potrebi odgovarati i resursima koji se mogu dodijeliti nadležnim glavnim upravama u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.**

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	
Vanjsko osoblje	

Opis izračuna troškova za ekvivalent punog radnog vremena trebao bi biti uključen u Prilog V. odjeljak 3.

⁴⁶ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

⁴⁷ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

⁴⁸ Uglavnom za strukturne fondove, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za ribarstvo (EFR).

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

- Prijedlog/inicijativa u skladu je s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom.
- Prijedlog/inicijativa iziskuje reprogramiranje relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira.

--

- Za prijedlog/inicijativu potrebna je primjena instrumenta fleksibilnosti ili revizija višegodišnjeg financijskog okvira⁴⁹.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

3.2.5. Doprinos trećih strana

- Prijedlogom/inicijativom ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- Prijedlogom/inicijativom predviđa se sufinanciranje prema sljedećoj procjeni:

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
Xxxxxx								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - na vlastita sredstva
 - na ostale prihode
 - navesti ako su prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Proračunska prihoda:	linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁵⁰					Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)	
			Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3			
Članak									

Za razne namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

--

⁴⁹ Vidjeti članke 11. i 17. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013, kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020.

⁵⁰ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer), navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.

Navesti metodu izračuna učinka na prihode.